

Dyslexieprotocol

Lidewei Bruinsma-Houtman en Margriet Leeuw-Pijnakker,
dyslexiecoördinatoren Drachtster Lyceum

Anke Maat,
Dyslexiespecialist Expertisecentrum Singelland (ECS)

Carla Duineveld
Orthopedagoog Expertisecentrum Singelland (ECS)

Versiedatum: 25 november 2024

Dit document vervangt: Dyslexieprotocol 2008

Revisieprotocol: instemming door GMR

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Definitie van dyslexie	4
2. Signalering en screening van dyslexie	5
2.1. Signalering van dyslexie	5
2.2. Screening van dyslexie	5
3. Onderzoek naar dyslexie	6
3.1. Opzet van het onderzoek	6
3.2. Dyslexieverklaring	6
4. Begeleiding van leerlingen met dyslexie	7
4.1. Begeleiding in de klas	7
4.2. Begeleiding buiten de klas	8
4.3 Contact met ouders	8
5. Wettelijke bepalingen	9
5.1 Ontheffing	9
5.2 Vrijstellingen op HAVO/VWO	9
5.3 Aanpassingen bij Schoolexamens (SE's) en Centrale Examens (CE's)	9
5.4 Tijdverlenging	10
5.5 Lettergrootte	10
5.6 Auditieve ondersteuning	10
5.7 Gebruik spellingcontrole	10
5.8 Gebruik digitaal woordenboek	10
5.9 De rol van de inspectie bij aanpassingen en vrijstellingen op grond van dyslexie	10
Literatuur	12
Bijlages (Fierder onderwijs?)	13

Voorwoord

In dit protocol leggen we uit hoe we de signalering, diagnostiek en begeleiding van leerlingen met (kenmerken van) dyslexie vormgeven op het Drachtster Lyceum te Drachten.

Ten opzichte van het onderwijs op de basisschool krijgen leerlingen in het voorgezet onderwijs te maken met nieuwe uitdagingen. Zo worden de teksten langer en moeten de leerlingen nieuwe talen leren. Hierdoor is het extra van belang dat we de ondersteuningsbehoefte van leerlingen met (een vermoeden van) dyslexie goed in kaart brengen en hen helpen hun schoolloopbaan succesvol te doorlopen.

Het protocol gaat uit van de volgende doelstellingen:

Dyslectische leerlingen:

- volgen onderwijs waarvoor ze de capaciteiten hebben;
- leren zelfstandig met hun problemen om te gaan;
- vergroten, zo nodig met hulpmiddelen, hun functionele lees- en spellingvaardigheid.

Hierbij wordt uitgegaan van de volgende principes:

- de leerling staat centraal;
- leerlingen worden betrokken bij de doelen;
- ouders krijgen algemene informatie over de begeleiding tijdens de jaarlijkse ouderavond;
- de leerling is mede verantwoordelijk;
- de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerling wordt (ver)groot.

De uitgangspunten van de school zijn:

- de school erkent dyslexie en neemt dyslexie serieus;
- de school draagt zorg voor signalering, diagnose en begeleiding van dyslectische leerlingen volgens het dyslexieprotocol;
- de school draagt (volgens het systeem en de beschikbare middelen van school) zorg voor de benodigde faciliteiten en hulpmiddelen, zoals software die de leerling ter compensatie nodig heeft volgens het faciliteitenoverzicht;
- de school draagt zorg voor goede communicatie met de ouders van dyslectische leerlingen;
- de school zorgt voor implementatie van het dyslexiebeleid;
- de school zorgt voor het informeren van docenten m.b.t. dyslexie en streeft naar eenduidig beleid binnen de vakgroepen.

Van de school mag verwacht worden dat zij rekening houdt met het feit dat het leerproces bij dyslectische leerlingen moeizamer verloopt. Zij biedt zo nodig extra faciliteiten aan.

Daarnaast mag de school van de leerlingen verwachten dat zij extra inspanningen leveren en gebruikmaken van de begeleiding die we op het Drachtster Lyceum bieden.

Ook de ouders zullen vaak een extra inspanning moeten leveren. Zo kunnen zij helpen bij het overhoren van de talen, benodigde extra hulpmiddelen aanschaffen en/of stimuleren dat hun kind gebruikmaakt van het aanbod van de school.

Dit protocol vervangt het dyslexieprotocol van het Drachtster Lyceum uit 2008. Het sluit aan bij de meest recente wet- en regelgeving.

Met dit protocol willen we leerlingen, ouders en personeel van het Drachtster Lyceum een duidelijke leidraad bieden.

1. Definitie van dyslexie

We hanteren op het Drachtster Lyceum de definitie van dyslexie, zoals die in de *Brede vakinhoudelijke richtlijn dyslexie* (2021) is gedefinieerd. Samengevat is deze:

“Dyslexie is een ernstig, hardnekkig en exclusief lees- en/of spellingprobleem.”

De richtlijn gaat uit van de criteria voor een ‘specifieke leerstoornis’ in de DSM-5, het classificatiesysteem voor psychische stoornissen, als basis voor de classificatie van dyslexie.

De criteria kunnen dan als volgt worden omschreven:

- A. Moeite met het aanleren en gebruiken van lees- en/of spellingvaardigheden, zoals blijkt uit de persisterende aanwezigheid van minstens één van de volgende symptomen gedurende minstens zes maanden, ondanks interventies gericht op deze moeilijkheden:*
 - 1. Onnauwkeurig of langzaam en moeizaam lezen van woorden (moeite met accurate of vloeiende woordherkenning; slecht decoderen);*
 - 2. Moeite met spelling.*
- B. De betreffende schoolse vaardigheden zijn substantieel en meetbaar slechter ontwikkeld dan gezien de kalenderleeftijd verwacht mag worden en hebben een significant negatieve invloed op de schoolresultaten en werkprestaties.*
- C. De leerproblemen beginnen tijdens de schooljaren, maar worden soms pas manifest op het moment dat de betreffende schoolse vaardigheden zwaarder belast worden dan de betrokkene met zijn beperkte vermogens aankan.*
- D. De leerproblemen kunnen niet beter verklaard worden door verstandelijke beperkingen, niet-gecorrigeerde visus- of gehoorstoornissen, andere psychische of neurologische stoornissen, psychosociale tegenslagen, gebrekkige beheersing van de taal waarin het onderwijs gegeven wordt, of inadequaat onderricht.*

Om dyslexie vast te kunnen stellen dient er sprake te zijn van een ernstige achterstand, oftewel het niveau van technisch lezen van losse woorden en/of spellingvaardigheid behoort bij de laagste 10% vergeleken met leeftijdgenoten.

Bij spellingproblemen zonder dat er sprake is van moeilijkheden op het gebied van lezen, (gemiddelde scores of hoger) kan er **niet** gesproken worden van dyslexie.

De hardnekkigheid dient dus aangetoond te worden. Formeel wordt aan dit criterium voldaan als er sprake is geweest van adequaat lees- en spellingonderwijs voor de hele klas (ondersteuningsniveau 1), extra ondersteuning door de leerkracht in de klas in de vorm van verlengde en verdiepte instructie en meer begeleide inoefening en oefentijd (ondersteuningsniveau 2) en gerichte ondersteuning, individueel of in een klein groepje, buiten de klas door een lees- en spellingspecialist (ondersteuningsniveau 3).

Bovendien dienen alternatieve verklaringen uitgesloten te worden of geen adequate verklaring te bieden voor de ernstige en hardnekkige lees- en/of spellingproblemen.

Leerlingen met dyslexie op het Drachtster Lyceum zijn in het bezit van een dyslexieverklaring, afgegeven door een GZ-psycholoog, (BIG geregistreerde) Kinder- en Jeugdpsycholoog of Orthopedagoog-Generalist.

De orthopedagoog van onze school zorgt ervoor dat de dyslexieverklaring in het (digitale) dossier van de leerling opgenomen wordt en dat de deugdelijkheid van de verklaringen aangetoond is. Hiervoor kan het noodzakelijk zijn om het onderliggende onderzoeksrapport bij de dyslexieverklaring bij ouders op te vragen.

2. Signalering en screening van dyslexie

Ieder schooljaar stromen er vanuit de basisschool leerlingen in op het Drachtster Lyceum met een dyslexieverklaring. Daarnaast worden de basisschoolgegevens van alle brugklasleerlingen op onze school doorgenomen en leerlingen geselecteerd met lees- en spellingproblemen en/of een vermoeden van dyslexie.

Via een vastgestelde procedure op school kan een aantal van deze leerlingen op school onderzocht worden op dyslexie en alsnog een dyslexieverklaring krijgen.

In dit hoofdstuk gaan we in op de categorie leerlingen die bij aanvang van het schooljaar nog geen dyslexieverklaring hebben.

De overige leerlingen in klas 1 worden gescreend om te kijken of er sprake is van (een vermoeden van) dyslexie.

2.1. Signalering van dyslexie

Wanneer de basisschool bij aanmelding van de leerling in klas 1 een vermoeden van dyslexie uitspreekt, dan vraagt het Drachtster Lyceum informatie op bij de basisschool: welke meetbare resultaten zijn er te vinden in het leerlingvolgsysteem en hoe is er extra hulp en ondersteuning geweest voor technisch lezen en spelling? De school kan een dyslexieonderzoek starten voor de herfstvakantie als blijkt dat er ondanks voldoende begeleiding hardnekkige problemen blijven bestaan.

2.2. Screening van dyslexie

De leerlingen die op school komen zonder een vermoeden van dyslexie krijgen alle een uitgebreide *taalscreening* voor de herfstvakantie. We maken hiervoor gebruik van landelijk genormeerde toetsen. Op basis van de resultaten krijgt een aantal leerlingen een extra oefentraject om te bepalen of er sprake is van hardnekkige problematiek.

Na afloop van dit traject besluiten de begeleidend docent en de dyslexiedeskundige van het ECS welke leerlingen in aanmerking komen voor een nadere, *individuele screening op dyslexie*. Voorwaarde hiervoor is wel dat de leerlingen de lessen trouw heeft bezocht en thuis voldoende heeft geoefend.

Het besluit wordt gebaseerd op de toetsgegevens van de school, signalen van docenten en ouders en/ of eventuele onderzoeksrapporten van externe professionals, zoals logopedisten, psychologen of orthopedagogen.

Leerlingen uit klas 2 en hoger worden in uitzonderlijke gevallen, op voorspraak van de mentor, alsnog onderzocht op dyslexie. Wanneer uit het dossier blijkt dat er sprake is van hardnekkige problematiek, kan een *individuele screening* gestart worden. Deze procedure verloopt net als die bij leerlingen uit klas 1. Geeft de screening onvoldoende aanleiding tot nader onderzoek, dan stop het traject hier.

Onderbouwleerlingen die in aanmerking komen voor de individuele dyslexiescreening, krijgen deze op school. Het Drachtster Lyceum draagt de kosten van deze procedure.

De screening van bovenbouwleerlingen wijkt enigszins af. Deze leerlingen maken een dictee als de talendocenten aangeven dat er misschien sprake is van dyslexie. Ook bij deze leerlingen vindt dossieronderzoek plaats en worden signalen van docenten en ouders meegenomen in de beoordeling. Vanwege de didactische resistentie hoeft er echter geen remediërend traject plaats te vinden.

Geven alle gegevens aanleiding tot een vervolgonderzoek dyslexie, dan verwijzen we de ouder(s)/ verzorger(s) van de leerling door naar externe deskundigen voor een dyslexiescreening.

3. Onderzoek naar dyslexie

Van leerlingen die uiteindelijk in aanmerking komen voor een dyslexieonderzoek, hebben we al veel gegevens verzameld. Wat is er nog nodig voor een definitieve verklaring? Hieronder gaan we in het op de opzet van het dyslexieonderzoek.

3.1. Opzet van het onderzoek

Het dyslexieonderzoek bestaat uit meerdere onderdelen die zich richten op verschillende aspecten van het lezen en spellen. De diagnostisch bevoegd orthopedagoog van het ECS voert dit onderzoek uit bij ons op school. Te allen tijde is er toestemming nodig van (een) gezaghebbende ouder(s).

Allereerst is er een gesprek met de leerling om een beeld te krijgen van de eigen ervaringen rondom de lees- en/of spellingsproblematiek en de geboden hulp. Vervolgens krijgt de leerling een aantal lees- en spellingtesten. Ook worden er testen afgenomen om de benoemsnelheid, fonemische analyse en het auditief geheugen in kaart te brengen.

Zijn er twijfels over het leerniveau van de leerling? Dan kan een intelligentietest worden afgenomen. Een dergelijke test kan tevens informatie geven over algehele leerproblemen.

Voor het stellen van de diagnose dyslexie wordt als ondergrens een intelligentieniveau van 70 gehanteerd. Een lagere intelligentie bemoeilijkt de diagnose, doordat er sprake is van een bredere problematiek.

3.2. Dyslexieverklaring

Stelt de diagnostisch bevoegd orthopedagoog bij een leerling dyslexie vast, dan wordt de dyslexieverklaring opgenomen in het dossier van de leerling. Ouder(s)/ verzorger(s) krijgen ook een exemplaar.

Een dyslexieverklaring is onbeperkt geldig en geeft de leerling recht op een aantal faciliteiten op het gebied van toetsen, schoolonderzoeken en examens. Een dyslexieverklaring is dus ook geldig voor alle toekomstige opleidingen die een leerling gaat volgen.

De aanbevolen hulp en ondersteuning die geadviseerd wordt in de dyslexieverklaring, kan in de loop van de jaren bijgesteld worden. Dit is afhankelijk van de onderwijssituatie.

4. Begeleiding van leerlingen met dyslexie

In dit hoofdstuk gaan we in op de begeleiding van leerlingen in en buiten de klas. Ook stippen we het contact met ouder(s)/ verzorger(s) aan.

4.1. Begeleiding in de klas

Leerlingen met dyslexie hebben recht op een aantal faciliteiten of compensaties in de klas. Het kan hierbij gaan om algemene faciliteiten als:

- Leerlingen met een dyslexie-verklaring zetten een 'D' boven hun toetsen;
- Extra tijd bij overhoringen en repetities waarbij veel gelezen en geschreven moet worden of minder opdrachten;
- Waar mogelijk en gewenst naast schriftelijke overhoringen en proefwerken ook mondelinge afname van toetsen;
- Na schriftelijke afname mogelijkheid tot mondeling toelichten van een toets;
- Teksten in de klas laten voorlezen;
- Bij beoordeling van werk spelling niet laten meewegen, als dit niet onderwerp van toetsing is;
- Bij de moderne vreemde talen wordt bij spellingtoetsen en vocabulairetoetsen 20% van de spelfouten niet meegerekend.
- Bij toetsen en examens op de laptop spellingcontrole via de computer toestaan;
- Terughoudend zijn met het geven van leesbeurten;
- Opgaven voor overhoringen en repetities in duidelijke letter en grootte (minimaal 12-punts);
- Gebruik van grammatica-overzichtskaarten, werkwoordregelkaarten, spellingkaarten en elektronisch woordenboek;
- Gebruik maken van een koptelefoon bij luistertoetsen;
- Vermindering van de omvang van de boekenlijst;
- Aantekeningen van een medeleerling laten kopiëren;
- Toestaan om foto's te maken van de aantekeningen op het bord;
- Gebruik van luisterboeken of apps om boeken te laten voorlezen;
- Gebruik van een overhoorprogramma op de computer (Quizlet, WRTS, Overhoor, TEACH2000, etc);
- Toetsen uitvergroten en/of aanbieden via de computer met auditieve ondersteuning.
- Verlenging van tijd met 20% of 20% verkorting van de toets.

Daarnaast zijn er, in uitzonderlijke gevallen mogelijkheden tot dispensatie:

- Vrijstelling van spellingtoetsen (echter niet wanneer deze onderdeel van referentietoets of schoolexamen zijn) of een alternatief voor deze toetsen;
- Aangepast programma voor Duits en/of Frans en/ of Fries (bijvoorbeeld meer richten op spreek- of luistervaardigheid dan lees- en spellingvaardigheid);

Als een leerling aanpassing van het programma voor Frans of Duits nodig heeft, dan kan de mentor de leerling met dit verzoek indienen bij het Schoolondersteuningsteam. Bij een besluit op dit vlak worden ook de decanen de vakdocent betrokken: in hoeverre heeft de dispensatie gevolgen voor het vervolg van de schoolcarrière?

In overleg met de dyslexiespecialist kijken we welke faciliteiten of compensatiemogelijkheden het meest passend is voor de dyslectische leerling.

Voor schoolexamens en centrale examens gelden afwijkende mogelijkheden. Hoofdstuk 5 geeft hierover meer informatie.

4.2. Begeleiding buiten de klas

Leerlingen bij wie geen aanleiding is voor vervolgonderzoek dyslexie, maar die wel een probleem op het niveau van het technisch lezen hebben, kunnen tegen een vergoeding op het Drachtster Lyceum een cursus Sleeplezen volgen.

Leerlingen in klas 1, 2 en 3 met dyslexie komen in aanmerking voor dyslexiebegeleiding. Deze begeleiding bestaat uit twintig wekelijkse lessen van 25 minuten. Ze wordt gegeven door de dyslexiecoach. Voor de begeleiding vraagt de school een bijdrage van de ouder(s)/verzorger(s), waarmee een deel van de kosten wordt gedekt. Doorgaans start de begeleiding na de herfstvakantie.

4.3 Contact met ouders

De dyslexiecoördinatoren op school zijn de verbindende schakels tussen de specialisten van het Expertisecentrum Singelland en de ouders. Dit zijn docenten Nederlands die werken op het Drachtster Lyceum. Voor de onderbouw is dit mw. M. Leeuw-Pijnakker en voor de bovenbouw mw. L. Bruinsma-Houtman.

5. Wettelijke bepalingen

De school moet zich in haar onderwijs aan leerlingen met dyslexie houden aan wettelijke bepalingen. Hierdoor wordt de kwaliteit van het onderwijs geborgd. Welke (on)mogelijkheden de wet ons biedt, beschrijven we hieronder.

5.1 Ontheffing

De mogelijkheden tot eventuele vrijstellingen (ontheffingen) van taalvakken op grond van dyslexie zijn wettelijk vastgelegd (Inrichtingsbesluit artikel 22, lid 1 van de Wet op het Voortgezet Onderwijs, zie ook hoofdstuk 11 over wet- en regelgeving van het protocol dyslexie voortgezet onderwijs, 2013).

5.2 Vrijstellingen op HAVO/VWO

Er kan geen vrijstelling worden verleend van de talen Nederlands en Engels, omdat dit kernvakken zijn. Deze zijn verplicht in alle leerjaren. In de eerste drie leerjaren van havo en vwo zijn zowel Frans als Duits verplicht.

Er kan geen ontheffing worden verleend aan dyslectische leerlingen. Wel kan de school in de eerste drie leerjaren zelf invulling geven aan het onderwijs in de tweede of derde moderne vreemde taal, omdat er, met uitzondering van Engels, geen kerndoelen zijn voor moderne vreemde talen. Zo kan er bijvoorbeeld meer nadruk worden gelegd op mondelinge communicatie en minder op leesvaardigheid. De school moet hierbij wel rekening houden met de mogelijke profielkeuze van de leerling in verband met zijn doorstroommogelijkheden.

In de bovenbouw op de havo en het gymnasium is een tweede moderne taal niet verplicht. Havo leerlingen kunnen een tweede moderne vreemde taal vermijden door een ander profiel te kiezen dan Cultuur en Maatschappij. Als een leerling toch voor het profiel Cultuur en Maatschappij kiest, dan is een tweede moderne vreemde taal verplicht. Voor leerlingen op het gymnasium is geen ontheffingsmogelijkheid geregeld, omdat daar de klassieke taal in plaats van de tweede moderne vreemde taal komt. Examen in één van de klassieke talen is verplicht.

Op het atheneum kan in het vierde jaar het bevoegd gezag een leerling ontheffing verlenen voor de tweede moderne taal. In plaats van de tweede moderne taal volgt de leerling een ander examenvak. De ontheffing kan worden verleend:

- aan een leerling met een stoornis die betrekking heeft op taal, of met een zintuiglijke beperking die effect heeft op taal;
- aan een leerling die een andere moedertaal heeft dan Nederlands of Fries;
- aan de 'eenzijdige bèta' die het onderwijs in een van de natuurprofielen volgt en voor wie het volgen van onderwijs in de taal naar verwachting een succesvolle afronding van de opleiding hindert.

5.3 Aanpassingen bij Schoolexamens (SE's) en Centrale Examens (CE's)

Wettelijk zijn er eisen vastgesteld ten aanzien van de mogelijkheden voor aanpassingen bij de School- en Centrale Examens. Bij het Schoolexamen hebben leerlingen dezelfde rechten als bij het Centraal examen. Het gaat om aanpassingen in de wijze van examineren, niet in de exameneisen of de inhoud van het examen, gebaseerd op artikel 55. Voorwaarde om gebruik te mogen maken van de aanpassingen en hulpmiddelen is, dat de leerling hiervan reeds in het traject voorafgaande aan het examen gebruik heeft gemaakt.

Daarom starten we op het Drachtster Lyceum al in klas 4 met het inventariseren van de behoeften van de dyslectische leerlingen, bijvoorbeeld aan auditieve ondersteuning. Een kort onderzoek gaat aan het besluit van aanpassingen en hulpmiddelen vooraf.

5.4 Tijdverlenging

Voor alle leerlingen met dyslexie geldt dat zij 20% extra tijd hebben bij de schoolexamens. Bij de eindexamens is dat standaard 30 minuten en dan maakt het niet uit of een examen 2,5 of 3 klokuren duurt.

5.5 Lettergrootte

Standaard worden de examens aangeleverd met Arial 12 pts. De school hoeft de tekst niet meer zelf te vergroten. In uitzonderlijke gevallen is een extra vergrote letter of andere steunkleur mogelijk, direct voorafgaand aan de afname en onder strikte voorwaarden. Een leerling met een dyslexieverklaring mag indien gewenst een leesliniaal/leespen of loep gebruiken voor de kleinere letters die gehanteerd worden bij tabellen, grafieken en dergelijke.

5.6 Auditieve ondersteuning

Voor leerlingen die recht hebben op auditieve ondersteuning is het mogelijk om gebruik te maken van spraaksynthese (voorleesprogramma waarbij tekst in (computer)spraak wordt omgezet) of een toezichthouder die incidenteel voorleest. Op het Drachtster Lyceum wordt hiervoor IntoWords/L2S ingezet, het programma waarmee leerlingen in de jaren voorafgaande aan het examen al hebben kunnen werken. Leerlingen maken het examen op een computer, via een verklankbare pdf, die door IntoWords/L2S verklankt kan worden. De school dient er hierbij op toe te zien dat functies zoals een digitaal woordenboek en woordvoorspeller niet beschikbaar zijn en dat er geen verbinding met de buitenwereld via internet of e-mail mogelijk is.

5.7 Gebruik spellingcontrole

De computer mag na toestemming van de schoolleiding voor leerlingen ingezet worden als schrijfgerei als daar een noodzaak toe bestaat. Het is dan tevens toegestaan om de spellingcontrole in te schakelen. Alleen leerlingen met een dyslexieverklaring mogen tevens gebruik maken van de spellingcontrole bij de vakken waarbij spelling beoordeeld wordt (Nederlands op alle niveaus, dus ook Havo en Vwo). Alleen als de leerling daadwerkelijk spellingfouten maakt, worden er punten in mindering gebracht volgens de correctievoorschriften.

5.8 Gebruik digitaal woordenboek

Het gebruik van een digitaal woordenboek is niet toegestaan. Met een digitaal woordenboek kunnen leerlingen veel sneller opzoeken, waardoor er een oneigenlijk voordeel ontstaat. Een papieren woordenboek is wel toegestaan.

5.9 De rol van de inspectie bij aanpassingen en vrijstellingen op grond van dyslexie

De school heeft voor het aanbrengen van aanpassingen bij het examen geen toestemming nodig van de inspectie. De directie van de school besluit binnen de kaders van de wet over een aangepaste afname van het eindexamen en eventuele aanpassingen of vrijstellingen in het onderwijsprogramma. De onderwijsinspectie hoeft hiervoor geen toestemming te

verlenen. Wel moet de directie de aanpassingen binnen een redelijke termijn bij de inspectie melden en onderbouwen op basis van het dossier van de leerling.

Literatuur

American Psychiatric Association. Handboek voor de classificatie van psychische stoornissen (DSM-5). Amsterdam: Boom.

College voor Toetsen en Examens (2023). *Computer als schrijfgerei*. Geraadpleegd op 18 oktober 2023, van https://www.examenblad.nl/system/files/2023-09/Computer_als_schrijfgerei_bij_centrale_examens_2023_2024.pdf

College voor Toetsen en Examens (2023). *Kandidaten met een ondersteuningsbehoefte*. Geraadpleegd op 18 oktober 2023, van https://www.examenblad.nl/system/files/2023-09/Brochure_kandidaten_met_een_ondersteuningsbehoefte_VO_2024.pdf

Rijksoverheid (z.d.). *Hoe worden leerlingen met dyslexie begeleid op school?* Geraadpleegd op 22 juni 2023, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/passend-onderwijs/vraag-en-antwoord/hoe-worden-leerlingen-met-dyslexie-op-school-begeleid>

Toering, B., van Dreunen, M. & Ghesquière, P. (2021). *Brede vakinhoudelijke richtlijn dyslexie*. Nederlandse vereniging van psychologen, Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen, Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie & Landelijke Beroepsvereniging Remedial Teachers.

Bijlages (Fierder onderwijs?)

1. Signalenlijst voor docenten Lees – spellingsproblemen
2. Evaluatieformulier extra begeleiding VO
3. Checklist aanmeldossier dyslexieonderzoek
4. Vragenlijst ouder(s)/ verzorger(s) dyslexieonderzoek
5. Toestemmingsformulier dyslexieonderzoek